

Dyrenes karneval og Koncert for to klaverer

Programnoter til koncert med AROS Ensemble, dirigeret af Bo Kristensen 14. og 16. november 2011

Dyrenes Karneval (Le carnaval des animaux) er skrevet i 1886 af den franske komponist Camille Saint-Saëns. Som navnet antyder, har værket et "zoologisk" program, dvs. at de 14 satser forsøger at skildre forskellige dyr musikalsk. Saint-Saëns modsatte sig enhver offentlig opførelse af værket (pånær *Svanen*) i sin levetid, da han var bange for, at den løsslupne karakter kunne skade hans karriere som seriøs komponist. Værket blev således kun opført i private omgivelser for nære venner. Saint-Saëns har udover dyr som løven, skildpadden, svanen og gøgen skildret livet i fugleburet og akvariet samt (musikkens?) fossiler. Desuden får vi i stykkets korteste sats skildret "personer med lange ører" - æsler eller måske tidens musikkritikere? Endelig fremvises de mærkeligste af alle dyr, pianisterne. Her får vi et glimt ind i klaverlokalet, hvor der øves skalaer og andre tekniske øvelser. Undervejs citerer Saint-Saëns en række mere eller mindre kendte operaer, operetter og orkesterstykker, der indgår i de musikalske "jokes", den opmærksomme lytter kan opdage under overfladen.

Francis Poulenc skrev sin *Koncert for to klaverer* i 1932, og den blev uropført i Venedig samme år. Poulenc var en del af den gruppe komponister, der i mellemkrigstidens Frankrig gik under navnet *Le Six*, og som på trods af deres indbyrdes forskelligheder var fælles om interessen for tidens litterære og kunstneriske idéer, forenklingen, den ironiske pastiche og tidens populærmusik, fx jazzen. Dette høres også i koncerten, hvor passager med inspiration fra Mozart og Ravel sammenstilles med passager inspireret af det mere folkelige, alt sammen sammenflettet i et moderne tone- og formsprog. Den første sats er overvejende livlig og "ligepå" og med inspiration fra den parisiske populærmusik, den anden sats langsom og vuggende og typisk neoklassicistisk. Tredje sats er rytmisk, energisk og inspireret af den balinesisk gamelan-musik i sit perkussive udtryk.